

Rajzi stúdió IV. Alak a térben BKP2226

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Gyakorlat, heti 4 óra

A félév kiemelt témája a térben elhelyezkedő emberi test ábrázolása.

Cél, hogy szabadkézi rajzok készítése és a művészettörténeti tudás bővülése során a hallgatók képesek legyenek a háromdimenziós tér részleteit és az emberi testet színvonalasan, az adott tartalmi és vizuális felvetésnek megfelelően két dimenzióban megjeleníteni.

Fontos, hogy átlássák a téri összefüggéseket, fejlődjön kompozíciós érzékük, arányérzékük és alkalmazzák a művészeti anatómia területén szerzett ismereteiket, valamint azokat bővítsék is.

Képesek legyenek önálló alkotómunkára, szakmai döntések meghozatalára, önellenőrzésre, és tanulmányrajz esetén is fejezzenek ki hangulatot, érzést. Alkalmazzák a hangsúly, kiemelés, elhagyás gondolatközvetítő lehetőségét.

Fontos, hogy a hallgatók a félév során további gyakorlatot, ismeretet szerezzenek az eszközök, anyagok és technikák minél szélesebb skálájának alkalmazásában is, és a kifejezés érdekében tudjanak megfelelő eszközt, anyagot, méretet választani.

Az órai és az egyéni feladatok részletes ismertetése az órákon történik.

A feladatokhoz az alábbi eszközöket, anyagokat feltétlenül alkalmazniuk kell a hallgatóknak: ceruza, szén, tus, akvarell. Az órai munkák mérete: min. A/2, B/2

Órai feladatok összefoglalása:

- I. Összetett téri kompozíció ábrázolására épülő sorozat
- II. Összetett téri kompozíció ábrázolására épülő sorozat
- III. Összetett téri kompozíció és emberi alak ábrázolása
- IV. Összetett téri kompozíció és emberi alak ábrázolása – színes munkák
- V. Emberi test és a tér. Műteremrészletek ábrázolása emberi alakokkal
- VI. Emberi test és a tér. Műteremrészletek ábrázolása emberi alakokkal
- VII. Az emberi arc ábrázolása
- VIII. Emberi test (akt) és drapéria – min 2 lapos sorozat (sajátos, részletekre irányuló kompozícióval) méret min. 50x70 cm.
- IX. Rajzok, vázlatok külső térben
- X. Emberi alak külső térben I-II. – festmény élő modell után (szabadon választott technikával) min. 50x50 cm
- XI. Rajzok, festmények készítése a botanikus kertben
- XII. Állatok – karakter, arány, mozgás (Állatkert) – krokik és egyedi rajz
- XIII. Szabadon választott munkák technikai megoldása
- XIV. Prezentáció

Folyamatos konzultációs lehetőség mellett elkészítendő további feladatok összefoglalása:

- Kéz – kézmozdulatok (min. 5 rajz 1:1-es méretben: vonallal történő ábrázolás (3 rajz), tónusos, anyagszerű ábrázolás (2 rajz)).
- „Mozdulatok” – emberi alakok rajza A/4-es méretben min. 70 db krokik (ceruza, tus, toll)
- „Arcrészletek – arckifejezés” (szabadon választott technikával 1:1-es méretben) min. 3 lapos sorozat

Az értékelés módja és ütemezése és a gyakorlati jegy feltétele:

Rendszeres konzultáció. Az elkészített munkák bemutatása határidőre.

A megszerzett ismeretek értékelése: Gyakorlati jegy

A foglalkozásokon történő részvétel:

A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke részdíós képzésben a tantárgy konzultációs óraszámának egyharmada. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.).

Ajánlott és kötelező irodalom:

Barcsay Jenő: Művészeti anatómia Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest

Barcsay Jenő: Ember és drapéria, Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest

Kónig Frigyes: Térábrázolás, Cser Kiadó 2014

Kónig Frigyes: A művészeti anatómia alapjai, Cser Kiadó 2013

A szépség története, szerkesztette: Umberto Eco, Európa Könyvkiadó, Bp. 2007

A rótság története, szerkesztette: Umberto Eco, Európa Könyvkiadó, Bp. 2007

Johannes Itten: A színek művészete, Göncöl Kiadó és a Saxum Kiadó 2002

TV műsor: Nagyok – A magyar kultúra és sport legendás nagyjaival Ugron Zsolna író beszélget
MMA – portrék

2026. február 4.

Horváth Kinga

Festészeti és grafikai anyag- és technikai ismeret I. (BKP 2230)

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Elmélet, heti 2 óra

Cél, hogy a kurzus során bővüljön a hallgatók vizuális művészetről szerzett tapasztalata.

Kapjanak betekintést az egyedi rajz és a nyomtatott művészi grafika történetébe, technikáiba, a festészeti technikákba, továbbá a kortárs grafika és festészet helyzetébe.

A félév során a hallgatók műalkotások elemzésén keresztül tapasztalatot szereznek a műalkotások lehetséges megközelítési módjáról, továbbá, egy-egy téma, motívum, technika alkalmazásának művészettörténeti példáiból merítve összefüggéseket, szempontokat vizsgálnak.

A szakmai program része a kiállíthatóság kérdésének vizsgálata, válaszok keresése technikai kérdésekre.

A félév során az elméleti előadások meghallgatása, az önálló témafeldolgozás és bemutató megtartása, a csoportos és egyéni alkotómunka hozzájárul a képzőművészet történetének átfogóbb megismeréséhez, saját alkotói tevékenységük szellemi háttérének bővítéséhez, értékszemléletük formálódásához, verbális kifejezőképességük fejlődéséhez.

A gyakorlati tevékenység révén a hallgatók további tapasztalatot szereznek a művészeti eszközök, anyagok, technikák terén.

Az órai és az egyéni feladatok részletes ismertetése az órákon történik.

Órai program – elmélet I-XIV.

Elméleti előadások témája:

(A sorrend változása lehetséges)

- A papírfeszítés technikája, a papír tulajdonságai
- Eszközök, anyagok – művészellátók választéka
- A nyomtatott grafika technikái, a művészi grafika
- A grafikai dúcok nyomtathatóságának kérdése
- Az egyedi rajz
- Paszpartu készítése
- Híres grafikai sorozatok
- Műalkotások elemzése
- Témák, motívumok – műalkotások
- Műalkotások eredetiben – múzeumi óra I. II. (Egy megadott téma csoportos feldolgozása)
- Hallgatói bemutatók

Kiegészítő gyakorlati feladatok

Kreatív feladatok festmények, grafikák részleteinek felhasználásával (min. 2 munka)

Irodalom és képzőművészet –versek hatására születő grafikák (min. 1 munka)

Képpárok – „Városi történetek I-II.”

(két képpár művészi grafika technikáinak alkalmazásával: 1-1 képpár – magasnyomás és mélynyomás)

„Külső térben” – 2 lapos sorozat szabadon választott technikával

További technikai kísérletek anyagokkal, eszközökkel – transzparencia

Fotómontázs készítése szabadon választott témában

A megszerzett ismeretek értékelése: Gyakorlati jegy

Az értékelés módja és ütemezése, a gyakorlati jegy feltétele:

Folyamatos konzultáció. Az elkészített munkák bemutatása határidőre.

Megbeszélte témából történő felkészülés és 10 perces előadás, valamint a félév során elkészített munkák bemutatása legkésőbb a szorgalmi időszak utolsó hetében. Prezentáció.

A foglalkozásokon történő részvétel:

Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)

Ajánlott irodalom:

Rudolf Arnheim: A vizuális élmény, Aldus kiadó, Bp. 2006

René Berger: A festészet felfedezése I-II., Bp. Gondolat, 1984

Werner Hoffman: A modern művészet alapjai – Corvina 1974

Werner Hoffman: Manet: Reggeli a műteremben – Corvina 1985 (Pantheon sorozat)

Johannes Itten: A színek művészete, Göncöl Kiadó és a Saxum Kiadó 2002

Kepes György: A látás nyelve, Bp. Gondolat, 1979

Erwin Panofsky: A jelentés a vizuális művészetekben, Gondolat, 1984

Tatai Erzsébet: Művészettörténeti ismeretek, Enciklopédia Kiadó, 2002

Kurth Wehlte: A festészet nyersanyagai és technikái, Bp. Balassi K. – M.K.F., 1992.

Krejca, Ales: A művészi grafika technikái, Corvina Bp. 1986

Sárközi Róbert: Grafikai technikák A fametszettől, a szitanyomásig

Szentezki Csaba: A nyomtatott grafika története és technikái, Műszaki Könyvkiadó, Bp. 2003

Kortárs képzőművészeti szöveggyűjtemény (szerkesztette: Lengyel András, Tolvaly Ernő, A and E Kiadó, 1995)

Hoppál M., Jankovics M., Nagy A., Szemadám Gy.: Jelképtár, Helikon Kiadó

Szimbólumtár (szerkesztette Pál József és Újvári Edit, Balassi Kiadó, Bp. 2001

A szépség története, szerkesztette: Umberto Eco, Európa Könyvkiadó, Bp. 2007

A rótság története, szerkesztette: Umberto Eco, Európa Könyvkiadó, Bp. 2007

A képzőművészet iskolája I-II., Bp. Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, 1978.

TV műsor: Nagyok – A magyar kultúra és sport legendás nagyjaival Ugron Zsolna író beszélget
MMA – portrék

2026. február 4.

Horváth Kinga

Festészeti és grafikai anyag és technikai ismeretek III. (BKP 2232)

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Gyakorlat, heti 3 óra

Cél, hogy a hallgatók az önálló fogalmazás, kifejezés és a technikák terén szerzett korábbi tapasztalataikra építve – folyamatos konzultáció és technikai segítség mellett – egyéni látásmódot tükröző festészeti és grafikai sorozatokat készítsenek változatos méretben, és ennek révén egyre inkább átéljék az önálló program alapján megvalósuló alkotótevékenység élményét. Fontos, hogy a korábban megismert és alkalmazott eljárások, anyagok, technikák mellett gyakorlati munkájuk során új ismeretekkel, tapasztalattal gazdagodjanak.

Kiemelt cél, hogy rajzi tudásuk tovább bővüljön és a pontos, arányokra koncentráló, jól komponált munkák elkészítésén túl egyre inkább megtalálják a számukra megfelelő egyéni kifejezési módot, lehetőséget. Képesek legyenek önálló alkotómunkára, egy munkán belül a kifejezés szempontjából fontos és kevésbé lényeges részek megjelenítésére, elkülönítésére (hangsúly, kiemelés, elhagyás), hangulatot, érzést, gondolatot kifejezni és mindehhez tudjanak eszközt, anyagot, méretet választani.

A félév során születő munkákhoz a látvány utáni rajzolás és festés folyamatos segítséget nyújt. Az órák témája tehát csak részben kötött, a hallgatók az önálló tervek alapján induló, egyénre szabott korrekció mellett formálódó sorozataik elkészítésével intenzíven kell, hogy foglalkozzanak.

A technika és a méret általában szabadon választott, de az alábbi eszközök, technikák használata kötelező: tus, akvarell, fotó, montázs, kollázs és az önálló sorozathoz a művészi nyomtatott grafika technikáinak alkalmazása.

A feladatok, témák összefoglalása:

- I Irodalom és képzőművészet –versek hatására születő grafikák (min. 1 munka)
- II. Érzések kifejezése – Kreatív feladat betűkkel (fekete-fehér és színes megoldások)
- III-IV. Megadott fogalmak kifejezése. Kreatív feladat (fekete-fehér és színes megoldások)
- V-VI. Kreatív feladatok festmények motívumainak felhasználásával
- VII-IX. Emberi test és a tér. Műteremrészletek, folyosók... ábrázolása emberi alakokkal
- X-XII. Rajzok az Állatkertben, a Botanikus kertben, városi tereken

I-XII. Folyamatos konzultációs lehetőség mellett, de önálló program alapján megvalósuló további munkák, sorozatok a művészi grafika technikáinak alkalmazásával.

Ajánlott témák: „Családtagok – mindennapok” „Városi történetek” ...

A gondolati, technikai háttér kutatása, elemzése, továbbá az alkotótevékenység dokumentálása a program része.

XIII-XIV. Konzultáció, prezentáció. Munkák bemutatása, értékelés

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

A gyakorlati jegy feltétele: Folyamatos alkotómunka, a konzultációkra történő felkészülés és a meghatározott időpontokban megtartott sikeres prezentációk.

Az értékelés módja és ütemezése: Folyamatos konzultáció, a készülő munkák folyamatos bemutatása.

A foglalkozásokon történő részvétel:

A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)

Ajánlott irodalom:

Sárközi Róbert: Grafikai technikák A fametszettől, a szitanyomásig

Szenteczki Csaba: A nyomtatott grafika története és technikái, Műszaki Könyvkiadó, Bp. 2003

Krejca, Ales: A művészi grafika technikái, Corvina Kiadó, Budapest 1986

Johannes Itten: A színek művészete, Göncöl Kiadó és a Saxum Kiadó 2002

A képzőművészet iskolája I-II., Bp. Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, 1978.

Kurth Wehlte: A festészet nyersanyagai és technikái, Bp. Balassi K. – M.K.F., 1992.

Virágvölgyi Péter: A tipográfia mestersége számítógéppel (Osiris Kiadó, 2001) [Virágvölgyi Péter – A tipográfia mestersége számítógéppel \(pdf\)](#)

Zala Tibor: A grafika története

Barcsay Jenő: Művészeti anatómia Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest

König Frigyes: Térábrázolás, Cser Kiadó 2014

König Frigyes: A művészeti anatómia alapjai, Cser Kiadó 2013

Rudolf Arnheim: A vizuális élmény, Aldus kiadó, Bp. 2006

René Berger: A festészet felfedezése I-II., Bp. Gondolat, 1984

Werner Hoffman: A modern művészet alapjai – Corvina 1974

Werner Hoffman: Manet: Reggeli a műteremben – Corvina 1985 (Pantheon sorozat)

Kepes György: A látás nyelve, Bp. Gondolat, 1979

Erwin Panofsky: A jelentés a vizuális művészetekben, Gondolat, 1984

Tatai Erzsébet: Művészettörténeti ismeretek, Enciklopédia Kiadó, 2002

Kortárs képzőművészeti szöveggyűjtemény (szerkesztette: Lengyel András, Tolvaly Ernő, A and E Kiadó, 1995)

Hoppál M., Jankovics M., Nagy A., Szemadám Gy.: Jelképtár, Helikon Kiadó

Szimbólumtár (szerkesztette Pál József és Újvári Edit, Balassi Kiadó, Bp. 2001

A szépség története, szerkesztette: Umberto Eco, Európa Könyvkiadó, Bp. 2007

A rútság története, szerkesztette: Umberto Eco, Európa Könyvkiadó, Bp. 2007

TV műsor: Nagyok – A magyar kultúra és sport legendás nagyjaival Ugron Zsolna író beszélget
MMA – portrék

2026. február 5.

Horváth Kinga

Rajzi stúdium II. Művészeti anatómia III. BKP 2224L

A félév során az emberi test ábrázolása a téma művészeti anatómiai megközelítéssel.

Cél, hogy az emberi test csontjainak és izmainak megismerését célzó tanulmányrajzok készítésével a hallgatók az emberi test ábrázolása terén egyre színvonalasabb munkák készítésére legyenek képesek: az emberi arc és az emberi test, valamint a testet borító drapéria anyagszerű ábrázolására, arányrendszerének, téri helyzetének érzékeltetésére, a mozdulat, a karakter és a fény-árnyék viszonyok megragadására.

Továbbra is fontos, hogy képesek legyenek egy rajzon belül a kifejezés szempontjából fontos és kevésbé lényeges részleteket megjeleníteni, elkülöníteni (hangsúly, kiemelés, elhagyás), hangulatot, érzést kifejezni.

Az órai és az egyéni feladatok részletes megbeszélése az órákon történik.

A feladatokhoz az alábbi eszközöket, anyagokat feltétlenül alkalmazniuk kell a hallgatóknak: ceruza, szén, tus, akvarell.

Folyamatos konzultációs lehetőség mellett elkészítendő feladatok összefoglalása:

- Fontos, hogy anatómia könyv alapján önállóan tanulmányozzák az emberi test csontjait és izmait és hogy ezt a félév során folyamatosan tegyék!
- Az emberi test csontjai és izmai. Elemző rajzok készítése anatómiai könyvek és csontváz alapján. (felső végtag csontjai, alsó végtag csontjai, koponya csontjai, gerinc, mellkas, csípő min 8 rajz + fontosabb izmok elhelyezkedése min. 8 rajz)
- „Mozdulatok-arányok” –egy vagy több alak rajza élő modellek alapján A/4-es méretben. 70 db kroki (ceruza, tus, toll)
- Emberi test (akt) és drapéria – min 2 lapos sorozat (sajátos, részletekre irányuló kompozícióval) méret min. 50x70 cm.
- Emberi alak és környezete – tanulmány élő modell után (szabadon választott technikával) min. A/2-es méret.
- Akt rajzolása élő modell alapján. (min. A/2-es méret)

A kurzus lezárása, prezentáció

Az értékelés módja és ütemezése és a gyakorlati jegy feltétele:

Rendszeres konzultáció. Az elkészített munkák bemutatása határidőre.

A megszerzett ismeretek értékelése: Gyakorlati jegy

A foglalkozásokon történő részvétel:

A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke részidős képzésben a tantárgy konzultációs óraszámának egyharmada. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.).

Ajánlott és kötelező irodalom:

Barcsay Jenő: Művészeti anatómia Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest

Barcsay Jenő: Ember és drapéria, Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest

König Frigyes: Térábrázolás, Cser Kiadó 2014

König Frigyes: A művészeti anatómia alapjai, Cser Kiadó 2013

A szépség története, szerkesztette: Umberto Eco, Európa Könyvkiadó, Bp. 2007

A rútság története, szerkesztette: Umberto Eco, Európa Könyvkiadó, Bp. 2007

Johannes Itten: A színek művészete, Göncöl Kiadó és a Saxum Kiadó 2002

TV műsor: Nagyok – A magyar kultúra és sport legendás nagyjaival Ugron Zsolna író beszélget
MMA – portrék

LEVELEZŐ TAGOZAT

A vizuális nevelés tantárgy-pedagógiája II. BTA2271L

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Kurzus típusa: Gyakorlat

Kurzus típusa: Elmélet

Cél, hogy a hallgatók elméleti és gyakorlati téren segítséget kapjanak a vizuális nevelés tantárgy oktatásához, ill. későbbi tanári tevékenységükhöz. Alapvető cél, hogy képesek legyenek kulturális értéket közvetíteni és hogy látásmódjuk, esztétikai érzékük ennek megfelelően formálódjon.

Bővüljön rajzi és művészettörténeti, kultúrtörténeti tudásuk, fejlődjön kompozíciós képességük, arányérzékük, kreativitásuk, ismerjék és alkalmazzák a gyermekek vizuális nevelése, fejlesztése során eredményesen felhasználható eszközök, anyagok, technikák és módszerek széles skáláját.

A múzeumpedagógiai órák lehetőségét és jelentőségét megismerve tájékozódjanak a saját településük és tágabb környezetük nyújtotta lehetőségekről és tapasztalatukat használják fel pedagógiai tervező munkájukhoz.

Tudásuk és tapasztalatuk felhasználásával legyenek képesek önállóan olyan kreatív feladatokat és programokat összeállítani, amelyek a gyermekek fejlesztését, nevelését szellemi és lelki síkon hatékonyan szolgálják.

Az órai és az egyéni feladatok részletes ismertetése és az egyénre szabott korrektúra az órákon történik.

Órai program és az elkészítendő feladatok összefoglalása

Bevezető. Tantárgyi program ismertetése.

Előadás és csoportos munka a vizuális nevelés tantárgy oktatásához

Elméleti jellegű témák, feladatok:

- Betekintés a megadott magyar képző- és tervezőművészek munkásságába, majd erre alapozva órai programok tervezése. (Konzultáció és önálló munka.)
- A hallgató lakóhelyéhez/munkahelyéhez legközelebb elhelyezkedő múzeumok, galériák, műemlékek megismerése, és ezt követően min. két szakmai program megtervezése. (Konzultáció és önálló munka.)

További témák, feladatok összefoglalása:

- Belső terek ábrázolása rajzi és festészeti anyagokkal, eszközökkel – min. 30x50 cm.
  - Erdők, parkok, udvarok témához kapcsolódó rajzok, grafikák, festmények készítése külső térben saját élmény alapján szabadon választott technikával – min. 2 munka, min. 30x40 cm.
  - Festmények, grafikák motívumainak kreatív felhasználása (min. 1 munka)
  - Versek, mesék, zeneművek hatására grafikák, rajzok, festmények készítése.
- Legalább egy munka kizárólag önálló terv alapján, önálló kivitelezéssel készüljön szabadon választott technikával, min. 35x50 cm-es méretben és további min. 1 munka, amely gyermekekkel közös tevékenység során is születhet. (Méret és technika szabadon választott.)

Prezentáció, beszámoló, értékelés

A foglalkozásokon történő részvétel:

A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke részidős képzésben a tantárgy konzultációs óraszámának egyharmada. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.).

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Az értékelés módja és ütemezése:

A gyakorlati jegy feltétele az elkészített munkák eredményes bemutatása a szorgalmi időszakban és az elméleti beszámoló teljesítése.

A félévközi ellenőrzések követelményei:

A konzultációkon történő gyakorlati munka és a készülő sorozatok bemutatása, továbbá az elméleti követelmény teljesítése. Prezentáció és beszámoló.

Az érdemjegy kialakításának módja:

A félév gyakorlati jeggyel zárul. Elégtelen gyakorlati jegy javítása a Tanulmányi és vizsgaszabályzat szerint lehetséges.

Amennyiben a hallgató nem értékelhető, a javítás a tantárgy gyakorlati jellege miatt nem lehetséges.

Kötelező, ajánlott irodalom:

Rajz és vizuális nevelés témájú tankönyvek (pl. Képzület világa sorozat kötetei)

Ihász Zsuzsa: Művészeti technikák könyve („Tölgyfa – program)

Permay Éva – Pázmány Ágnes: Látás és ábrázolás – Gimnázium, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2010

Dézsényi Zoltán: A műterem kincsei, Egy képzőművész kelléktára, Cser Kiadó 2016

König Frigyes: Térábrázolás, Cser Kiadó 2014

König Frigyes: A művészeti anatómia alapjai, Cser Kiadó 2013

Johannes Itten: A színek művészete, Göncöl Kiadó és a Saxum Kiadó 2002

A képzőművészet iskolája I-II., Bp. Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, 1978.

Szalay Zoltán: A kockától az aktig, Bp., Kurucz Gábor, 1995

2026. február 6.

Horváth Kinga